

E-mail
kdupon@consumentenbond.nl

Doorkiesnummer
070-4454356

Doorkiesnummer telefax
070-4454591

Uw kenmerk

Ons kenmerk
kp/33363

Datum
21 juni 2007

Ministerie van Justitie
De heer dr. E.M.H. Hirsch Ballin
Postbus 20301
2500 EH DEN HAAG

Onderwerp
handhaving intellectuele
eigendomsrechten

Geachte heer Hirsch Ballin,

De Consumentenbond en Stichting Vrijschrift maken zich zorgen over het 'Richtlijnvoorstel betreffende strafrechtelijke maatregelen ter verzekering van de handhaving van intellectuele eigendomsrechten'. De maatregelen dreigen gewone consumenten te criminaliseren zonder dat ze bijdragen aan een betere handhaving van het intellectuele eigendomsrecht.

Op 25 april stemde het Europees Parlement over het bovengenoemde richtlijnvoorstel. Een werkgroep van de Raad van ministers is met de bespreking van het voorstel begonnen. Eerder al hebben zowel de Tweede kamer als de Eerste kamer zich echter unaniem uitgesproken tegen de bevoegdheid van de Gemeenschap deze strafrechtelijke maatregelen voor te stellen. Zowel de Tweede Kamer als de Eerste Kamer zijn met ons van mening dat de voorgestelde maatregelen niet noodzakelijk zijn omdat er nu voldoende juridische middelen bestaan om intellectuele eigendomsrechten te handhaven.

De tekst van het voorstel, zoals geamendeerd door het Europees Parlement, roept bezwaren op. Ten eerste zijn de definities onacceptabel vaag en de maatregelen disproportioneel. In plaats van piraterij te bestrijden criminaliseert het voorstel gewone consumenten en legitieme bedrijven. Ten tweede creëert de tekst een ongekend vergaande aansprakelijkheid voor Internet providers, ICT bedrijven en software verkopers. Door de criminalisering van helpen, bijstaan en aanzetten kunnen internet providers en softwareschrijvers tot medeplichtigen verklaard worden indien bijvoorbeeld een netwerk of softwareprogramma gebruikt wordt voor de verspreiding van beschermde werken. Ten derde omvat de reikwijdte niet getoetste rechten waarvan de geldigheden onduidelijk zijn. Vaak is het onduidelijk of een recht geldig is en hoe ver dat recht zich uitstrekt. De gebruikelijke methode om daar achter te

The logo for Consumentenbond, featuring the text 'Consumentenbond' in a white, sans-serif font on a dark, textured rectangular background.

Dan weet je het.

Enthovenplein 1 Postbus 1000 2500 BA Den Haag
telefoon +31 70 445 45 45 fax +31 70 445 45 96
www.consumentenbond.nl

komen is het product toch te maken. Als dan vervolgens blijkt dat er inbreuk is gemaakt op een recht vindt er compensatie plaats. Deze methode dreigt te verdwijnen met het nieuwe voorstel. De rechtsonzekerheid voor producenten zal bijzonder groot zijn indien op een verkeerde inschatting gevangenisstraf komt te staan. Consumenten zullen daardoor minder keus hebben. De reikwijdte omvat zelfs rechten die niet geharmoniseerd zijn. Ten vierde creëert het voorstel universele misdrijven, vervolgbaar in de hele Gemeenschap. Hierdoor dreigt de rechtsbescherming van Nederlandse consumenten en producenten in de verdrukking te komen. Nu bepaalt het Nederlandse justitiële apparaat of in Nederland gepleegde feiten vervolgd moeten worden. Wij vinden het een stap te ver als ook buitenlandse autoriteiten in het kader van handhaving van intellectuele eigendomsrechten kunnen bepalen of een in Nederland gepleegd feit vervolgd moet worden. Slechts zeer ernstige feiten zijn hier nu een uitzondering op, zoals oorlogsmisdaden. Het gaat ons te ver om inbreuk op intellectueel eigendomsrecht hieraan gelijk te stellen.

Het behoort tot de taken van de wetgever om te zorgen voor zorgvuldige en ondubbelzinnige definities in regelgeving. De vage definities zullen door het Europees Hof van Justitie geïnterpreteerd moeten worden. Het Europees Hof van Justitie krijgt hierdoor een al te ruime en ongewenste wetgevende rol. De uitkomst hiervan is ongewis. Tevens is het de vraag of de door de Nederlandse volksvertegenwoordiging gewenste ruimte om zelf de strafmaat vast te kunnen stellen overeind kan blijven. Het is immers aan het Europees Hof van Justitie om vast te stellen of straffen effectief en proportioneel zijn.

Verdachten hebben, volgens Art. 6 van het Europees Verdrag voor de Rechten van de Mens, recht op een spoedig proces. Indien tijdens een strafzaak een prejudiciële beslissing nodig is van het Europees Hof van Justitie zal het proces twee of drie jaar stilgelegd moeten worden. Europees strafrecht zal in deze gevallen leiden tot een aantasting van de rechten van verdachten of tot invrijheidstelling. Het gevolg is dus een grote mate van rechtsonzekerheid voor verdachten. Nederlandse rechters besluiten in de regel tot strafvermindering of invrijheidsstelling bij schending van Art. 6 van het Europees Verdrag voor de Rechten van de Mens.

De Europese consumentenorganisatie BEUC (Bureau Européen des Unions de Consommateurs), de associatie van Bibliothekenbonden EBLIDA (European Bureau of Library, Information and Documentation Associations), de EFF (Electronic Frontier Foundation) en FFII schreven een gezamenlijk rapport over de tekst zoals geamendeerd door het Europees Parlement. Ondergetekenden onderschrijven dit rapport en de conclusies. Wij sluiten het rapport als bijlage bij.

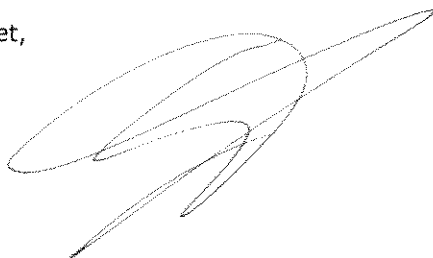
Het voorstel bevat naar onze mening fundamentele tekortkomingen. Wij adviseren de Nederlandse vertegenwoordiging dan ook om het voorstel volledig te verwerpen in de Raad van ministers. Indien dit niet haalbaar blijkt is het noodzakelijk de elementen van overtredingen precies te definiëren, zodat rechtszekerheid en proportionaliteit gewaarborgd zijn. Maar ook dan dient een

Consumentenbond

oplossing gevonden te worden voor de voor een strafproces te lange duur van het vragen van een prejudiciële beslissing.

Met vriendelijke groet,
Consumentenbond

Felix Cohen
Algemeen directeur

mede namens Stichting Vrijschrift

bijlage: Rapport over de Richtlijnvoorstel betreffende strafrechtelijke maatregelen ter verzekering van de handhaving van intellectuele eigendomsrechten.

c.c.: Eenzelfde brief is gestuurd aan:
mw. M.L. de Pater -van der Meer, voorzitter Tweede Kamer Cie-Justitie
dhr. prof. mr. J.W.M. Engels, voorzitter bijzondere cie van de JBZ-raad

Deze brief en bijlage is per email verstuurd aan:
de griffier van de Tweede Kamer, cie Justitie, dhr. D. Nava, en
de griffier van de Eerste Kamer, cie JBZ, mw. mr. W.A.J.M. van Dooren

Consumentenbond